

UCHWAŁA Nr .....
Rady Gminy Goworowo
z dnia .....

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2017, poz. 1875) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016, poz. 487 ze zm.) uchwała co następuje:

§ 1

Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 rok w brzmieniu określonym w załączniku do uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

Sprawdzono pod względem formalno-prawnym.

Katarzyna Anna Więckowska
Katarzyna Więckowska
RADCA PRAWNY

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2016, poz. 487 ze zm.) nakłada na gminę obowiązek prowadzenia działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Obowiązek ten jest realizowany poprzez coroczne uchwalenie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program ukazuje jak wykorzystując zasoby materialne i personalne można wspólnie zrealizować działania w sferze profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień na terenie gminy Goworowo opierając się na wiodącej i podmiotowej roli współpracujących z samorządem gminy instytucji, podmiotów i organizacji pozarządowych.

Program został opracowany na podstawie analizy dostępnych danych, badań, raportów, a przede wszystkim w oparciu o priorytetowe zadania wskazane w krajowych programach dotyczących problematyki uzależnień. Program, w sposób kompleksowy podejmuje problemy z obszaru uzależnień od napojów alkoholowych.

W świetle powyższego podjęcie uchwały uważam za zasadne.

KIEROWNIK
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Goworowie
mgr Katarzyna Piórkowska

Załącznik do Uchwały
Nr
Rady Gminy Goworowo
z dnia

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
ALKOHOLOWYCH
DLA GMINY GOWOROWO
NA ROK 2018**

- I. WSTĘP**
- II. DIAGNOZA PROBLEMU W GMINIE GOWOROWO**
- III. CELE PROGRAMU**
- IV. REALIZATORZY PROGRAMU**
- V. ZAPOBIEGANIE UZALEŻNIENIOM WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ**
- VI. DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNO – EDUKACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY**
- VII. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ ORAZ LECZENIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN**
- VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW AKOHOŁOWYCH**
- IX. ZABEZPIECZENIE FINANSOWE PROGRAMU**

I. WSTĘP

Jednym z najbardziej szkodliwych czynników wpływających na życie i zdrowie człowieka, a także wpływającym bezpośrednio na funkcjonowanie rodziny, jest nadmierne spożywanie alkoholu. Szkodliwe picie może być przyczyną wielu schorzeń zarówno somatycznych, jak i psychicznych. Według Światowej Organizacji zdrowia (WHO) uzależnienie od alkoholu to „stan psychiczny i fizyczny, wynikający ze współdziałania żywego organizmu i alkoholu. Stan ten charakteryzuje się zmianami w zachowaniu i innymi następstwami, w tym zawsze przymusem (trudną do odparcia chęcią) ciągłego lub okresowego używania alkoholu po to, aby doświadczyć psychicznych efektów jego działania lub aby uniknąć objawów wynikających z jego braku, takich jak złe samopoczucie. Człowiek może uzależnić się równolegle od alkoholu jak i innych środków. Niewątpliwie alkoholizm jest groźną chorobą przewlekłą, niosącą za sobą wysokie ryzyko utraty pozycji zawodowej, zdolności do pełnienia ról społecznych, wystąpienia postaw agresywnych, które prowokują do stosowania przemocy. Bardzo istotną kwestią jest spożywanie alkoholu przez kobiety w ciąży oraz dzieci i młodzież.

Alkoholizm powoduje pokaźne straty nie tylko społeczne, ale i ekonomiczne w skali całego kraju. Bezpośrednie przełożenie ma to na koszty leczenia, wypadki komunikacyjne, zaangażowanie wymiaru sprawiedliwości, systemu pomocy społecznej i ubezpieczeń, leczenia odwykowego, przedwczesnej umieralności, spadku wydajności pracy, a także wiele innych skutków.

Dane przytoczone przez WHO w 2011r. raportu wynika, iż Polska znajduje się wśród państw o wyższym stopniu spożycia czystego alkoholu na dorosłego mieszkańca wśród krajów całego świata-podczas gdy średnia światowa wynosi 6,13 litra na osobę (w wieku powyżej 15 lat), w Polsce wypija się 10,6 litra na osobę. Na przestrzeni ostatnich lat doszło do zmiany modelu konsumpcji alkoholu w Polsce – zdecydowanie największy udział w spożyciu ma piwo – około 6 litrów na osobę w przeliczeniu na czysty spirytus (z tendencją wzrostową), następnie napoje spirytusowe (ok. 3,8 l/os, z tendencją malejącą) na końcu lokują się wina i pozostałe napoje winiarskie – ok. 0,8 l/os. Do wszystkich statystyk należy odnosić z pewną ostrożnością, ponieważ metodologicznie zawsze będą one obarczone mniejszym, czy większym błędem.

Istotną rolę w polskim systemie rozwiązywania problemów alkoholowych odgrywiają samorządy gmin, które z mocy ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu

w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r z późn. zm.) są odpowiedzialne za rozwiązanie problemów alkoholowych w społeczności lokalnej.

Zgodnie z art. 4¹ ust.1 w/w ustawy, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy.

Zadania te w szczególności obejmują:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowaniem przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i wspieranie Centrów Integracji Społecznej.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Gminy Goworowo na rok 2018, określa priorytetowe kierunki działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w oparciu o zadania własne gminy, wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r z późn. zm.).

Program profilaktyki stanowi część Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goworowo na lata 2014-2021 (Cel strategiczny 4.: Zapewnienie mieszkańcom równego dostępu do służby zdrowia oraz wspieranie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie).

Program jest kontynuacją i rozwinięciem sprawdzonych już działań podejmowanych w latach poprzednich, zarówno w zakresie profilaktyki uniwersalnej, selektywnej jak i wskazującej.

II. DIAGNOZA PROBLEMU W GMINIE GOWOROWO

Diagnoza w Gminie Goworowo została sporządzona na podstawie danych uzyskanych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodka Terapii Uzależnień w Ostrołęce.

Na podstawie danych uzyskanych z Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Goworowie wynika, że z roku na rok zwiększa się liczba osób korzystających z pomocy specjalistów w zakresie uzależnień.

Powyższy problem obrazują tabele

Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień

Tabela nr 1.

PUNKT KONSULTACYJNY	ROK 2015		ROK 2016	
	OSOBY	PORADY	OSOBY	PORADY
LICZBA OSÓB/PORAD				
Osoby z problemem alkoholowym	79	283	32	291
Osoby współuzależnione	30	84	24	113
Doznające przemocy	10	26	7	29
Stosujące przemoc	12	24	7	23

Tabela nr 2.

Dane na koniec września 2017	Liczba osób /porad
Zgłoszenia do Punktu	172 porady
Wizyty w środowisku	4
Osoby pozostające w abstinencji	28
Osoby ograniczające spożycie	16
Osoby pozostające w terapii	3

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Tabela nr 3

GKRPA W GOWOROWIE	ROK 2015	ROK 2016
LICZBA OSÓB		
Osoby z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy motywujące	22	11
Osoby wobec których GKRPA wystąpiła do biegłych o wydanie opinii w przedmiocie uzależnienia	9	6
Osoby wobec których GKRPA wystąpiła do Sądu o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	10	6

Ośrodek Terapii Uzależnień w Ostrołęce

Tabela nr 4.

Osoby z terenu gminy Goworowo będące pacjentami Ośrodka Terapii Uzależnień	ROK 2016	Styczeń – Wrzesień 2017
Osoby uzależnione od alkoholu	18	16
Osoby uzależnione od narkotyków	1	0
Osoby współuzależnione	0	3

Z danych wynika, że zwiększa się liczba osób korzystających z porady specjalisty. Zwiększyła się również liczba osób pozostających w abstinencji a także ograniczających spożycie alkoholu

W celu zapobiegania sięgania przez dzieci i młodzież po alkohol w szkołach prowadzona jest profilaktyka przez nauczycieli, psychologa, pedagoga i inne osoby zajmujące się problemem uzależnień. W Gminie Goworowo na terenie szkół zostały przeprowadzone konkursy, programy profilaktyczne i pogadanki na temat uzależnień.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Goworowo na rok 2018 zawiera zadania, które będą realizowane z uwzględnieniem aktualnych potrzeb lokalnych oraz z wykorzystaniem istniejących zasobów służących rozwiązywaniu problemów wynikających z uzależnień.

Działania podejmowane w ramach niniejszego programu mają na celu zmniejszenie różnorodnych problemów spowodowanych przez nadużywanie alkoholu w całej społeczności lokalnej a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Główne problemy to m.in. picie alkoholu przez młodzież, szkody zdrowotne związane z nadużywaniem alkoholu, zaburzenia życia rodzinnego związane z nadużywaniem alkoholem, w tym zjawisko przemocy domowej, nietrzeźwość w miejscach publicznych. Ze względu na to, że Gmina Goworowo jest małą gminą, na terenie której nie posiadamy ośrodka leczenia odwykowego ani poradni terapii odwykowych, zadania będą nakierunkowane przede wszystkim na profilaktykę.

III. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest wychowanie w trzeźwości i przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz zapobieganie jego skutkom na terenie Gminy Goworowo oraz edukacja, profilaktyka uniwersalna, wskazująca i selektywna, redukcja szkód, reintegracja społeczna, terapia oraz pomoc na rzecz członków rodzin dotkniętych problemem uzależnień i zjawiskiem przemocy oraz przestrzeganie prawa w zakresie reklamy, promocji oraz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy

- alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
2. Promowanie pozytywnych postaw społecznych motywujących dzieci i młodzież do zachowania abstynencji.
  3. Edukacja rodziców w zakresie profilaktyki i wspierania trzeźwości swoich dzieci.
  4. Promowanie postaw społecznie ważnych dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
  5. Rozwój potencjalnych form pomocy psychologicznej dla dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych i stosujących przemoc domową.
  6. Ścisła współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym Gminy Goworowo.
  7. Podnoszenie kwalifikacji osób pracujących w dziedzinie profilaktyki.
  8. Edukacja publiczna w zakresie problematyki alkoholowej.
  9. Rozwijanie działań mających na celu przeciwdziałanie nudzie, organizację wolnego czasu, budowanie poczucia własnej wartości, asertywne wyrażanie siebie, umiejętność przeciwstawiania się grupie.
  10. Wspieranie działalności sportowej wśród dzieci i młodzieży jako profilaktyka przeciwdziałania alkoholizmowi.
  11. Kontynuowanie działalności świetlicy socjoterapeutycznej lub terapeutycznej
  12. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień dla osób z problemem uzależnienia i członków ich rodzin.
  13. Współpraca z instytucjami i organizacjami w dziedzinie profilaktyki i leczenia uzależnień.
  14. Wspieranie i organizowanie imprez profilaktycznych, w tym akcje trzeźwościowe prowadzone przez Kościół lub organizacje pozarządowe.
  15. Wspieranie i organizowanie wypoczynku letniego i zimowego z programem terapeutycznym dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym.
  16. Kontrola rynku napojów alkoholowych zwłaszcza w kontekście przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Za realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odpowiada Wójt Gminy w Goworowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy

Spółecznej w Goworowie, który, jest koordynatorem i realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Podmioty odpowiedzialne za realizację programu współpracują z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz innymi podmiotami, których działalność warunkuje efektywność podejmowanych zadań.

Do podmiotów prowadzących działania w ramach zapobiegania uzależnieniom należą:

1. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goworowie,
2. Urząd Gminy Goworowo,
3. Rada Gminy Goworowo,
4. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie,
5. Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Goworowie,
6. Policja,
7. Parafie działające na terenie gminy Goworowo,
8. Placówki oświatowe,
9. Placówki ochrony zdrowia,
10. Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i przemocy domowej w Gminie Goworowo,
11. Zespół Interdyscyplinarny Gminy Goworowo,
12. Ośrodek Terapii Uzależnień w Ostrołęce lub inne placówki na terenie kraju prowadzące terapię uzależnień,
13. Grupa Anonimowych Alkoholików działająca przy Parafii pw. Podwyższenia Krzyża św. w Goworowie.

V. ZAPOBIEGANIE UZALEŻNIENIOM WŚRÓD DZIECI I MŁODZIEŻY SZKOLNEJ.

Spżywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie upośledza czynności poznawcze – koncentrację uwagi, zapamiętywanie, uczenie się, rozwój kontroli emocjonalnej, powoduje podejmowanie zachowań ryzykownych, groźnych dla życia i zdrowia, zakłóca proces rozwojowy, może powodować spowolnienie wzrostu i zaburzenia hormonalne.

Działania przewidziane w niniejszym programie w 2018 roku będą się koncentrowały głównie na profilaktyce uniwersalnej mającej na celu profilaktykę i zapobiegania uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży szkolnej na terenie Gminy.

Do głównych zadań należy:

1. Funkcjonowanie świetlicy socjoterapeutycznej lub terapeutycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych problemem uzależnień lub rodzin gdzie członkowie są uzależnieni bądź nadużywają alkoholu.
2. Prowadzenie programów profilaktycznych o charakterze informacyjnym i edukacyjnym dla młodzieży szkolnej (warsztaty psychoedukacyjne, pogadanki, programy profilaktyczne rekomendowane przez PARPA).
3. Organizacja konkursów popularyzujących styl życia wolny od uzależnień.
4. Podejmowanie działań edukacyjnych dla rodziców po uzgodnieniu z dyrektorami szkół na terenie gminy.
5. Szkolenie dla nauczycieli i wychowawców (spotkania i warsztaty mówiące o zagrożeniach uzależnieniem i sposobach pracy z trudną młodzieżą).
6. Wspieranie działań profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież (konkurs na temat uzależnień, finansowanie nagród oraz pomoc merytoryczna przy układaniu pytań).
7. Dofinansowywanie i wspieranie inicjatyw propagujących zdrowy styl życia.
8. Wspieranie realizacji zajęć, programów oraz imprez sportowych promujących zdrowy styl życia oraz zdrową rywalizację wraz z możliwością zakupu sprzętu sportowego i akcesoriów sportowych niezbędnych do właściwej realizacji ww. działań.
9. Finansowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży, na których prowadzone są zajęcia terapeutyczne.
10. Dofinansowanie działalności profilaktyczno-kulturalnej.
11. Propagowanie wolontariatu wśród młodzieży.

VI. DZIAŁANIE PROFILAKTYCZNO – EDUKACYJNE DLA MIESZKAŃCÓW GMINY.

Działania zawarte w Programie są skierowane do całego środowiska lokalnego i mają na celu wpływania na sposób postrzegania problemów alkoholowych i na zrozumienie istoty tego zjawiska. Działania są swego rodzaju inwestycją na rzecz środowiska i wpływają na poprawę jakości życia mieszkańców gminy.

Główne działania:

1. Prowadzenie w gminie akcji informacyjnej poprzez dostęp do materiałów mówiących o uzależnieniach.

2. Prowadzenie działalności informacyjnej o miejscach i instytucjach zajmujących się niesieniem pomocy osobom w kryzysie (ulotki, ogłoszenia na tablicach ogłoszeń)
3. Wspieranie i dofinansowywanie inicjatyw propagujących trzeźwe życie.
4. Dofinansowanie pielgrzymki w intencji trzeźwości z Ostrołki do Niepokalanowa (dofinansowanie żywności dla pielgrzymów – posiłków przygotowanych przez mieszkańców wyznaczonej miejscowości) w wysokości 500 zł. dla jednej wsi. O pomoc mogą ubiegać się sołtysi wyznaczonej wsi do przygotowania posiłku na terenie Gminy Goworowo.
5. Współpraca z policją w ramach szeroko rozumianej kampanii dot. pijanych kierowców.
6. Szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych.
7. Podejmowanie akcji kontrolnych dotyczących przestrzegania zasad sprzedaży detalicznej napojów alkoholowych.
8. Spotkania osób uzależnionych i współuzależnionych w ramach działania Punktu Konsultacyjnego ds. uzależnień.

VII. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY TERAPEUTYCZNEJ ORAZ LECZENIA DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN.

1. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień w wymiarze 8 godzin w tygodniu.
2. Podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się profilaktyką i osobami z problemem alkoholowym, szkolenia dla członków GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy Goworowo.
3. Funkcjonowanie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
4. Czynny udział członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zespole Interdyscyplinarnym Gminy Goworowo
5. Prowadzenie postępowania przygotowawczego w sprawach o nałożenie obowiązku leczenia odwykowego osób uzależnionych od alkoholu i kierowanie kompletnych wniosków wraz z opinią biegłych sądowych do Sądu przez GKRPA.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW AKOHOLOWYCH

Zasady wynagrodzenia członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- za udział w posiedzeniach komisji oraz udział w rozprawach sądowych – 150,00 PLN dla przewodniczącego komisji oraz dla pozostałych członków komisji – 120,00 PLN.

IX. ZABEZPIECZENIE FINANSOWE PROGRAMU

Źródłem finansowania niniejszego programu są środki własne gminy oraz dodatkowe środki pozyskane w trybie art. 11 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982 roku.

Szczegółowy budżet będzie określony Uchwałą budżetową Rady Gminy Goworowo na 2018 rok.